

**R. P. Thomæ Comptoni Carleton, Cantabrigiensis,
Societatis Jesu, In Collegio Anglicano Leodiensi Sacrae
Theologiae Professoris, Cursus Philosophicus Unversus**

Carleton, Thomas Compton

Antverpiæ, M.DC.XCVII.

Disputatio XXXV. De Individuo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95656](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95656)

seu plura individua in illa ratione similia, ut supra probatum est.

II. Dices, sufficit fingi posse plura similia. Contrà, natura Michaëlis non est de iis prædicabilis nisi falsò, & hoc modo quodlibet est prædicabile de quolibet, & eadem ratione dicere possent Deum esse speciem respectu Dei veri & falsorum Deorum, seu fictorum: quod licet aliqui eorum non ducant sibi religioni concedere, videtur tamen per se falsum, nam ipso facto quod concipiat quis rationem Dei communicabilem aliis non format conceptum Dei, cum Deus ex conceptu suo intrinseco sit unus & essentialiter negans consortium aliorum, eo ipso autem quod concipiat ut alium secum Deum admittens, non concipitur Deus sed Chimæra.

III. Secundo, ponamus naturam Gabriëlis esse intellectivum ut quatuor, quando concipimus naturam illam, vel concipimus intellectivum ut quatuor, vel non, sed solum intellectivum: si primum, ergo concipimus singularitatem ejus nempe ut quatuor, ac proinde aliquid essentialiter incommunicabile, sique tam Petrus esse potest Species quam Gabriël; si verò illud non concipimus, non cognoscimus naturam Gabriëlis, sed solum intellectivum, seu rationem aliquam in qua congruit cum aliis Angelis, atque adeo non est mirum si sub hac ratione sit communicabilis.

IV. Quod verò dicunt aliqui Deum differre plus quam numero à creaturis, ergo Specie. Negatur consequentia, sed etiam plus quam Genere, & hæc distinctio est alia, & alterius Generis, seu anomala,

quæcumque demum ea fuerit.

Objicies primò; natura Michaëlis casu quo alia numero diversa non foret possibilis, posset abstrahi à singularitate, ergo esset universalis. Respondeo, quicquid sit de antecedente, negando consequentiam, de essentia enim universalis est, ut sit commune pluribus, seu ipsis communicabilis, ut ipsum nomen sonat, quod tamen hic non reperitur. Dices, verò. Natura sic præcisa non est singularis cum à singularitate abstrahatur, ergo est universalis. Distinguo consequens, est universalis negativè, id est, non exprimitur illius singularitas, concedo consequentiam; positivè, seu est apta communicari pluribus, nego.

Objicies secundo, natura illa Michaëlis sic abstracta potest per intellectum applicari Gabriëli, cum in intellectu sit indifferens ut cuius applicetur. Contrà, ergo & posset applicari Petro. Distinguo itaque antecedens, potest per intellectum falsò applicari Gabriëli, concedo antecedens; verè, nego. Sicut natura leonis abstracta applicari verè non potest equo, potest falsò. Nisi quis velit naturam illam Michaëlis abstractam esse Genericam, & tunc concedam prædicari Genericè posse de Gabriële, ut sec. præcedenti, n. 3. dixi de ratione Personæ Divinæ respectu trium Personarum Divinarum.

Objicies tertio; hæc prædicatio hic Angelus est Michaël, in eo casu non foret identica, ergo specifica. Nego consequentiam, ut enim propositio non sit identica, sufficit rem diverso modo ex parte prædicati explicari, quam concipiebatur ex parte subiecti.

DISPUTATIO XXXV.

De Individuo.

SECTIO PRIMA.

Definitio Individui: ubi an abstrahi possit ratio communis Individui.

I. Individuum hic idem est ac indivisum, seu entitas aliqua singularis à parte rei, quæ in rationes inferiores dividi seu distrahi non potest, ut Petrus, Bucephalus, & hujusmodi: animal enim, & Genera omnia divisibilia sunt in suas species, hæc in individua, individua verò in rationes sibi subjectas (utpote quæ nullæ sunt) dividi ulterius non possunt, eaque de causâ dicuntur individua.

II. Definitio Individui tradita à Porphyrio est hæc: Individuum est cujus collectio proprietatum eadem in nullo alio est; & bene additur collectio, nam licet unam vel alteram unius Individui proprietatem in alio reperiri nil veteri, omnes tamen, seu totam proprietatem collectionem in eo reperiri implicat. Proprietates verò hæc communiter numerantur septem, ad quas memoria melius retinendas, sic canunt Musæ Dialecticæ:

Forma, Figura, Locus, Stirps, Nomen, Patria, Tempus.

Forma qualitatum temperamentum, seu complexionem denotat. Figura aptam membrorum conjunctionem. Stirps parentes. Cætera explicatione non indigent.

III. Hæc definitio non est essentialis seu quidditativa, sed descriptiva tantum & accidentalis, quippe quæ per proprietates datur & accidentia, cum enim ipsam rei essentialiam non explicet, essentialis esse non potest, sicut nec essentialis foret definitio solis si quis diceret, sol est corpus lucidum, noctem dividens à die, &

annum in variis temporum vicissitudines distribuens. Essentialis autem esset definitio Individui si quis diceret. Individuum est entitas differentiam habens intrinsecam numericam, nulli alteri communicabilem.

Dices primò; Individuum videtur omnino definiri essentialiter non posse, quicquid enim definitur, Genere constare debet & Differentiâ, Individua autem quæ talia Genus habere nequeunt, sunt namque primò diversa, & formalissima ratio differendi, quæ verò hujusmodi sunt, rationem ullam univocam habere nequeunt in quâ convenient. Respondeo posse ab Individuis omnibus unam rationem abstrahi, sed analogam, quæ tamen sufficiens est ut definiatur Individuum, decem enim prædicamenta non habent propriè Genus, & tamen definiuntur.

Ad probationem dico, necessarium non esse ut primò diversa in nullo convenient, sed ut in nullo convenient univocè, seu in quo etiam non differant, quod est se totis differre.

Quod ergo hujusmodi ratio una & superior abstrahi ab Individuis possit constat, nam Petrus & Paulus omniaque in hoc Individua conveniunt, quod unumquodque à parte rei sit unum numero & Individuum, naturam unam habens incommunicabiliter. Hæc ergo ratio considerari poterit absque eo quod considerentur particulares modi quibus taliter vel taliter illam habent incommunicabiliter, ergo & una ab iis poterit ratio abstrahi. Quod verò hæc ratio sit tantum analogæ patet; nam ratio Individui ut sic, est ratio indivisi ut sic, seu unius quæ ultimas etiam Differentias & singularitates transcendit, sicut ens, & consequenter instar entis erit conceptus analogus.

Dices

V. Natura incommunicabilis abstracta non esset universalis, nisi negativè.

VI. Natura incommunicabilis non posset verè prædicari de alio.

VII. Implicante alia Michaële quæ sit hæc prædicatio. Hic Angelus est Michaël.

IV. Ratio communis Individui est analogæ.

V.

VI. Omnia tria sunt unum à parte rei, ergo hæc ratio abstrahi ab iis poterit.

VII.
Ex ratione
communis
Individui
non sequi-
tur proces-
sus in infi-
nitum.

Dices secundò; hinc sequi processum in infinitum, cum id à quo ratio Individui abstrahitur, sit adhuc Individuum. Nego antecedens, nam eadem ratio Individui quæ ab illis individuationibus abstrahitur, adhuc in illis remanet, licet enim hæc ratio sine illis considerari possit, non tamen illæ sine hac, sicque est præcisio non mutua. Dum ergo ab illis individuationibus iterum & sæpius abstrahitur ratio Individui, eadem semper abstrahitur, non alia, sicut de ratione entis inclusi in differentiis dicemus postea latius d. 40. f. 5. & sexta.

VIII.
Quomodo
ratio indi-
visibilitatis
sit indivisi-
bilis, & com-
municabilis.

Dices tertio; illa ratio abstracta ab omnibus Individuis esset communicabilis & in illa divisibilis, ergo non esset ratio Individui, hæc enim est ratio indivisibilitatis & essentialiter indivisibilis. Contrà, quidni ratio indivisibilitatis abstracta æquè communicari pluribus poterit quæ in hac ratione conveniunt, sicque sit illis divisibilis, atque ratio inferioris abstracta ab omnibus rebus quæ aliis inferiores sunt, esse illis potest superior? Respondeo ergo rationem illam esse individuum in actu signato, id est, ex parte objecti representatur ratio Individui, at in actu exercito communicabilis est suis inferioribus, quia respectu eorum est communis. Eodem ferè modo quo terminus æquivocus est in actu signato æquivocus, id est, significat terminos æquivocos, at in actu exercito est univocus, quia termini omnes æquivoci in hoc planè similes sunt, quod sint æquivoci.

IX.
Quod in-
dividuum
non possit
individeri
non obstat
quo minus
abstrahatur
ratio indi-
vidui.

Dices quartò; Hæcitas non potest, per aliam hæcitatē determinari, nec Individuum individuari, ergo abstrahi nequit ratio communis Individui. Contrà, nec ubicatio potest ubicari, quo tamen non obstante, abstrahi secundum omnes potest una ratio ubicationis. Sicut ergo conceptus ubicationis ut sic est tantum esse in loco, & ad hunc locum per ultimam differentiam, quæ hoc peculiariter spatium respicit, determinatur, sic Individuum ut sic, est conceptus essentialis Individui, ad hoc verò Individuum per hanc Individuationis rationem contrahitur. Et eodem modo respondetur ad id quod obijciunt aliqui, nempe ultimam differentiam non posse ulterius limitari, sic enim non esset ultima, de quo plura in objectione sequenti.

X.
An ratio
differendi
possit esse
ratio conve-
nienti.

Dices quintò, ratio differendi esse nequit ratio conveniendi, ergo nec ab Individuis una ratio abstrahi in qua conveniant. Distinguo antecedens, ratio differendi non potest esse ratio conveniendi secundum totum quod dicit, seu adæquatè, concedo antecedens, inadæquatè seu secundum rationem abstractam, nego. Et hoc etiam modo differentia ulterius potest limitari.

XI.
Ad quod
Prædicabile
spectat ratio
Individui.

Dices sextò, sequeretur hominem non immediatè prædicari de Petro, medieret namque Individuum humanum. Nego sequelam, æquè enim latè patent homo & individuum humanum, nec sibi invicem subordinantur, sed habent se disparatè. Nec ratio hæc communis Individui est Species aut Genus, cum sit analoga, & ultimas transcendens differentias, ut dictum est. Nullius ergo determinatè Prædicabilis est Individuum, sed ad Genus partim, partim ad Speciem, vel Proprium reduci potest, cum sit proprietatis, seu passio Entis.

SECTIO II.

De Individuo secundo intentionaliter sumpto, & vago.

I. Porphyrius de hoc Individuo duo asserit, primò, Individuum est de quo species affirmatur, & Indi-

viduum est quod de uno prædicatur. Unde secundum ipsum duo competunt Individuo, esse subijcibile speciei, & prædicabile de se, quorum utrumque licet competant Individuo primò intentionaliter sumpto radicaliter, ut tamen formaliter tale sit requirit actum intellectus, seu secundam intentionem, quæ de causâ Individuum vocatur secundæ intentionis.

Ut autem hoc secundum illi competat, sitque prædicabile de se, debet aliqua ratione, saltem quoad modum concipiendi, distinguere à se, cum ad prædicationem omnem affirmativam veram requiratur & identitas inter prædicatum & subiectum, & aliqua saltem inter ea distinctio, ad minimum quoad modum concipiendi, alioqui erit prædicatio identica non formalis, ut *Petrus est Petrus, homo est homo*. Et hoc sensu dixit Aristoteles primas substantias, id est, Individua de nullo prædicari, nempe prædicatione formali. Si tamen sit aliqua diversitas in modo concipiendi, poterit esse prædicatio formalis, ut *Petrus est hoc animal, Petrus est hoc rationale, Petrus non est quid distinctum à se*, & similia.

Individuum vagum est illud, quod his vocibus significatur, *aliquis homo, quoddam animal*, & similibus, opponiturque individuo determinato, quod termino ostensivo, vel demonstrativo ostendi solet, ut *hic homo, hic equus*, vel est per se terminus singularis, ut *Petrus, Bucephalus*.

Hoc porrò Individuum vagum à parte rei existere non potest, cum quidquid existit vel actionem aliquam exercet, certum ac determinatum sit oporteat. Ideo ergo vagum dicitur, quod intellectus vago quodam & indeterminato illud modo concipiat, seu actu unum Individuum (licet Individuum esse sciat) non distinguente, seu secernente ab alio, per quod differt ab actu certo & determinato ex parte objecti, seu quod fertur in objectum certum, ut cum dicimus, *hic est Petrus, hic homo, hoc animal*. Quod autem determinatum objectum quoad rem indeterminato possit modo concipi, videtur manifestum: nam dum hominem videt quis à longe currentem, quid vetat dicere, determinatus aliquis illic homo currit? illum tamen determinatum indeterminato modo concipit, quia, quis in particulari sit, eum latet. Novit itaque esse determinatum qui currit vel clamat, cum alioqui nec currere nec clamare posset, sed non novit determinatè, ac proinde indeterminato ex parte intellectus se tenet, non objecti.

Dicendum ergo hanc rationem seu Individuum vagum non esse rationem communem, quia in conceptu objectivo essentialiter involvitur particularitas, licet confusè & indeterminatè cognita. Unde *homo & aliquis homo* sic nudè sumpta non idem sonant (quidquid dicant auctores negantes præcisiones) licet in propositione aliqua idem sonare possint, ut *homo currit* idem est ac *aliquis homo currit*, quia propositio indefinita in materiâ contingenti, ut loquuntur Dialectici, æquivalere particulari. Determinatur itaque hic terminus homo ad Individuum vagum per prædicatum, cursus enim non exercetur nisi à particulari homine, nec tamen est Individuum determinatè cognitum, sed indeterminatè & vagè.

Abstrahi ergo nequit ratio communis Individui vagi. Præter dicta ratio est, quia quod non est fundamentaliter tale, non potest esse tale formaliter, sed hi nequeat datur à parte rei hoc & illud Individuum vagum, una ratio quidquid enim à parte rei existit, determinatè existit, non vagè, ergo dari nequit una ratio Individui vagi ab omnibus præcisâ: sicut si à parte rei non posset esse hic & ille homo vel animal, ratio hominis ut sic, vel animalis ab iis abstrahi non posset.

Dices;

VII.

Vagū ali-
quādo requi-
ritur indi-
viduum, non
vagum.

Dices, ad aliquid subinde requiritur Individuum vagum, ut aliquis equus adequandus, ergo huiusmodi individuum non implicat. Respondeo, distinguendo antecedens, requiritur Individuum vagum ad aliquid exercendum in Individuo vago, nego antecedens; ad aliquid exercendum in determinato, concedo: cum enim effectus sit determinatus,

ut determinata equitatio, a determinata causa proveniat necesse est. Sensus ergo illius propositionis est, ad hunc effectum non magis unum requiri Individuum quam aliud, cum quodlibet sufficiat, sicque congruentius diceretur requiri vagū Individuum, quam vagum.

DISPUTATIO XXXVI.

De Differentia.

SECTIO PRIMA.

Quid & quotuplex sit Differentia.

I.

Porphyrius
definit Differentiam.

Porphyrius Differentiam sic definit. *Est prædicabile de pluribus differentiis in specie in quale quid, quæ definitio, ut constat, Differentiæ tantum subalternæ competit, non infimæ.*

II.

Definitio
differentiæ
prædicabilis
in communi.

Differentia ergo prædicabilis in communi hoc modo definitur potest, *Est prædicabile de pluribus in quale quid: prædicabile de pluribus ponitur loco Generis, in quale quid, loco differentiæ.* Genus enim solum & species prædicantur in quid, Proprium & Accidens in quale. Dicitur ergo Differentia prædicari in quale quid, hoc est, in quid, quoad rem prædicatam, quæ nimirum est pars essentiae, in quale, quoad modum prædicandi, nempe per modum quasi alteri adjacentis, & Genus limitantis. Magnam hac in re affinitatem habet Differentia cum forma physica, quæ licet pars substantiæ compositæ sit, est tamen in materia per modum quasi adjacentis, cum ei insit tamquam subiecto, quam etiam limitat, datque aliquam ei denominationem: qua de causa Differentia vocari solet forma, Genus materia, utpote ad varias Differentias indifferens, sicut materia ad formas.

III.

Tripliciter
sumitur differentia.

Differentia tripliciter sumitur, primò, ut communis, in quo coïncidit cum accidente communi, quod semper aliquam facit diversitatem. Sic homo senex diversus est à se juvene. Secundo, ut propria, & coïncidit cum accidente proprio. Tertio, propriissime, & constituit hoc Prædicabile. Differentia itaque propriissime sumptæ tria sunt munera, est *divisiva Generis*, ut rationale & irrationale dividunt animal: *constitutiva speciei*, ut rationale cum animali constituit hominem: tandem *prædicabilis est de Individuis* Petro, Paulo, & ceteris: licet hæc tria munera seu respectus in re non distinguantur.

IV.

Differentia
limitans, &
extrahens.

Differentia tum infima, tum subalterna dividitur in *limitantem*, quæ determinat Genus intra eundem gradum Entis, sicut differentiæ Angelorum limitant intellectivum in genere intellectivi, Gabriel v.g. intellectivus dicitur ut sex: & in *extrahentem*, quæ non determinat Genus intra eundem gradum animalis seu sentiendi, sed illud extrahit ad aliū, nempe rationalitatis, & ad aliam seriem operationum.

SECTIO II.

In ordine ad quem terminum constituatur

Differentia.

I.

Differentia
respectu ge-
neris non est
universalis.

Dico I. respectu Generis quod dividit, non habet rationem universalis, nec de eo prædicatur essentialiter, sed accidentaliter. Prima pars probatur, ratio universalis formaliter est ratio su-

perioris, sed respectu Generis quod dividit, Differentia non est superior, nam Genus latius patet quam Differentia, ut animal quam rationale vel irrationale, ergo Differentia respectu animalis non est universalis. Hic verò ad tollendam equivocationem, notandum, aliud esse ordinem quem ad Genus dicit Differentia, esse universalem, aliud, esse universalem respectu Generis: primum enim admittimus in Differentia, cum ordo ille sit ipsa Differentia: secundum negamus, quia respectu Generis Differentia non est quid superius, ut diximus, sed minus latè patens quam illud, ergo.

Secunda pars conclusionis probatur, quia hæc propositio, *animal est rationale*, est in materia contingenti, ut in Introductione ostensum est, animali enim secundum se considerato, accidentale est esse rationale vel irrationale, prædicatio autem huius Prædicabilis est essentialis, prædicatur enim ut pars essentiae. Nec obstat quo minus sit prædicatum accidentale, quod sit quid substantiale, duplex enim est accidens, alterum *Prædicamentale*, seu secundum entitatem, alterum *prædicabile*, quod scilicet accidentaliter convenit subiecto, licet secundum entitatem sit substantia: & aliis nominibus vocatur accidens *physicum* & *metaphysicum*. Nec tamen ex eo quod prædicetur accidentaliter, sequitur facere unum per accidens, sicut nec anima rationalis facit unum per accidens cum materia, licet accidentaliter hoc sensu, id est, non necessario illi uniatur. Solum ergo accidens *prædicamentale* & *physicum*, facit unum per accidens cum substantia, non autem accidens *prædicabile*.

Dico secundò; nec etiam respectu speciei quam constituit est universale. Ratio à priori, conceptus universalis formaliter, est conceptus superioris formaliter, sed respectu speciei non est superior, sed tantum æquale, ergo respectu speciei non est universale.

Dices, prædicatur de specie non ut singulare, ergo ut universale. Distinguo consequens, ergo ut universale materialiter, concedo consequentiam; formaliter, nego: non ergo nego esse universale, sed solum non esse universale respectu speciei formaliter, licet arguitur sit universale, deductione enim quadam arguere possumus esse universale, sicut eo ipso quod aliquid in magnitudine æquale dicatur leoni, dicitur etiam implicite & consequenter esse majus lepore, non tamen hanc majoritatem formaliter respectu leonis habet, sed leporis.

Instabis, lignum aliquod ut æquale palmo est palmus; ergo differentia ut æqualis universali est universale, sed ut æqualis speciei, est æqualis universali, ergo ut æqualis speciei, est universale. Distinguo consequens, est universale respectu illius, nego consequentiam; respectu inferiorum, concedo: quia respectu illorum est superius, & consequenter universale. Conceptus autem palmi non est conceptus superioris, in quo est clara disparitas.

Con-

IV

autem
differentia
est formaliter
universalis.

II.

Differentia
prædicatur
de genere ac-
cidentaliter.

Duplex acci-

dens, prædicamentale
& prædicabile.
Prædicamentale
est, seu phy-
sicum & metaphy-
sicum.

III.

Necne re-
spectu speciei
differentia
est formaliter
universalis.

IV.

differentia
tamen res-
pectu speciei
est arguitur
universalis.

V.

differentia
specificæ
est universalis
sed non res-
pectu speciei.